

בבית המשפט העליון

בש"פ 2120/20

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: ישראל אוזיפה

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ז' בניסן התש"ף (01.04.2020)

בשם המבקשת: עו"ד דגנית כהן-ויליאמס; עו"ד שרון הר ציון

בשם המשיב: עו"ד ניר שניידרמן; עו"ד עדן פוליטקין

החלטה

1. בקשה להארכת מעצרו של המשיב, ישראל אוזיפה, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996, החל מיום 4.4.2020, למשך 150 ימים או עד למתן פסק דין בעניינו בתפ"ח 31343-04-19 (תיק ישן 15-07-24984), לפי המוקדם.

2. במסגרת פרשה מסועפת המכונה "פרשת 512" הואשם אוזיפה יחד עם 17 אנשים נוספים בשורה של עבירות, מן החמורות שבספר החוקים, אשר בוצעו במסגרת ארגון פשיעה רב-זרועי ובינלאומי. אוזיפה הואשם בין היתר בעבירות של מנהל בארגון פשיעה; סיוע לאחר מעשה; סיוע לרצח; יבוא, יצוא, מסחר והספקת סמים; הכל במסגרת ארגון פשיעה. בהחלטות קודמות של בית משפט זה, תוארו בהרחבה פרטי האישומים השונים, אין צורך לחזור ולפרט. בתמצית יאמר, כי לארגון הפשיעה מיוחס ביצוע מספר מעשי רצח וניסיונות רצח אשר הביאו למותם ולפציעתם של רבים, ביניהם עוברי אורח

תמימים. כמו כן, על-פי כתב האישום, סחר הארגון בסמים בהיקף של מאות מיליוני ₪ במקומות שונים ברחבי העולם.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המבקשת בקשה למעצרו של הנאשמים – ואוזיפה בכללם, עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. בהחלטות שניתנו בבקשה זו ובבקשות להארכת המעצר נקבע, כי קיימות די ראיות לכאורה בנוגע לאישומים נגד אוזיפה, וכי עילות המעצר – מובהקות. מעצרו של אוזיפה הוארך מעת לעת. בחלק מן התקופה שהה אוזיפה במעצר מאחורי סורג ובריח, בחלק אחר שהה במעצר בפיקוח אלקטרוני. חשוב לענייננו, כי מיום 27.12.2016 שהה אוזיפה במעצר בפיקוח אלקטרוני, תוך שנפתחו עבורו 'חלונות אוורור', ואלו הלכו והתרחבו מעת לעת. ביום 2.6.2019 – התהפכה הקערה על פיה. באותו יום, היה קבוע דיון בבית המשפט המחוזי, בעניינם של אוזיפה ונאשמים נוספים ב"פרשת 512". לפי טענת המבקשת, בטרם החל הדיון, העביר אוזיפה ליצחק אברג'יל – נאשם מספר 1 בפרשה, אשר שהה אותה עת תחת השגחת יחידת נחשון במתחם הסטרילי שבאולם בית המשפט, ארבע טבליות של סם מסוכן. אברג'יל העביר את הסמים לדוד בן שטרית, נאשם נוסף אשר שהה לידו, והלה בלע את הסמים ובהמשך פלט אותם. בגין האירוע המתואר, הוגש לבית משפט השלום כתב אישום נגד שלושת המעורבים ועמו בקשה למעצרו של אוזיפה עד תום ההליכים המשפטיים. בית המשפט קיבל את הבקשה, וערר שהוגש נגד החלטתו – נדחה. בהמשך, בהחלטת השופט ע' פוגלמן מיום 11.11.2019, הוארך מעצרו של אוזיפה ב-150 ימים. עתה, לקראת תום אותה הארכה, הוגשה בקשה להארכה נוספת.

4. ביום 17.3.2020 הסתיים שלב ההוכחות בתיק העיקרי, ובית המשפט המחוזי קבע מועדים להגשת סיכומים בכתב. למחרת היום, הוגשה הבקשה שלפני. המבקשת טוענת כי קשה להפריז בעוצמת המסוכנות הנשקפת מאוזיפה, נוכח העובדות המתוארות בכתב האישום, על רקע עברו הפלילי, וכאמור בהחלטות קודמות שניתנו בבית משפט זה. המבקשת מוסיפה וטוענת, כי אוזיפה הפר את תנאי מעצרו באופן בוטה ותוך תעוזה רבה, שעה שהעביר סם מסוכן בתוך כותלי בית המשפט, דקות ספורות בטרם נכנסו שופטי המותב לאולם הדיונים. משכך, מתקיימת בעניינו עילת מעצר נוספת הקבועה בסעיף 21(א)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: החוק) הנוגעת להפרת תנאי שחרור בערובה. עילה זו חריגה מחברותיה, בכך שהיא מבטלת את החובה לשקול אפשרות לחלופת מעצר, נוכח הפרת האמון מצדו של הנאשם. לאור האמור ובהתחשב בכך שההליך הגיע ל'ישורת האחרונה', קרי, הגשת סיכומים ומתן הכרעת דין, עותרת המבקשת להארכת מעצרו של אוזיפה ב-150 ימים נוספים.

5. בדיון שהתקיים לפני חזרה ב"כ המבקשת על נימוקי הבקשה. היא הטעימה, כי בהחלטת השופט מ' מזוז מיום 12.3.2020 הוארך מעצרו של יעקב בן שטרית בשל אירוע מסירת הסם המתואר לעיל, ויש לגזור גזירה שווה גם ביחס לאוזיפה. ב"כ של אוזיפה טען מנגד, כי מרשו חצה את גיל 60, מצבו הרפואי רעוע, והוא מצוי בקבוצת סיכון ביחס להידבקות מנגיף הקורונה. מצבו הרפואי של אוזיפה נסקר על-ידי בא-כוחו באריכות, והוגשה אסופת מסמכים התומכת בטענותיו. בין היתר צוין, כי אוזיפה סבל ממחלת השחפת לפני כעשור, וכי בחודשים האחרונים לקה בליבו ועבר צנתור. בא-כוחו של אוזיפה הוסיף וטען, כי עד אותו אירוע נטען שהתרחש בבית המשפט המחוזי לפני כעשרה חודשים, שהה אוזיפה במעצר בפיקוח אלקטרוני כשנתיים-ימים, מבלי שנרשמה לחובתו אף לא הפרה אחת. הוא ביקש להבחין בין בן שטרית אשר הורשע זה מכבר בגין אירוע מסירת הסמים הנזכר, לבין אוזיפה אשר בעניינו פרשת התביעה עדיין בעיצומה והוא מכחיש את המיוחס לו. זאת ועוד, יחידת התביעות של המשטרה לא ביקשה את הארכת מעצרו של אוזיפה במסגרת תיק הסמים ומשכך, טוען בא כוחו, האישום האמור, לא יכול לשמש בסיס להחזקתו במעצר במסגרת הליך זה. אשר לשלב בו מצוי ההליך העיקרי, נטען כי ההליך אמנם הגיע לשלב הסיכומים, אך נוכח היקפו, נעלה מכל ספק כי הכרעת הדין לא תינתן בתקופה הקרובה. ב"כ המבקשת השיבה, כי בית משפט השלום ובית משפט המחוזי קבעו שישנן ראיות לכאורה וקיימת עילת מעצר נגד אוזיפה בגין מסירת הסמים, ולשיטתה, אין צורך בהרשעה על מנת לקבוע כי אוזיפה הפר את תנאי המעצר. עוד צוין, כי שב"ס ערוך לקליטת אסירים אף בתקופה זו, חרף התפשטות נגיף הקורונה.

6. לאחר שנתתי דעתי על טענות ב"כ הצדדים, אלו שבכתב ואלו שבעל-פה, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל. ראיות לכאורה – יש, על כך אין חולק. עילת מעצר – קיימת, כך נקבע זה מכבר בסדרת החלטות שיצאו מבית משפט זה, ומבית המשפט המחוזי, בנוגע לרמת המסוכנות הנשקפת מאוזיפה. קצב התנהלות ההליך – משביע רצון נוכח היקפו של התיק שבו עסקינן, הגם שמשך הזמן הכולל ארוך מאד. על כך הסכימו גם באי כוחם של חלק מן הנאשמים בפרשה זו. מצויים אנו בפתח הישורת האחרונה של ההליך, אף כי גם זו תארך ככל הנראה פרק זמן בלתי מבוטל, מפאת היקפו של התיק. זהו הכרח בל יגונה, הנובע כאמור מהיקפה וממורכבותה של הפרשה שבה עסקינן. מהן אם-כך טענות המשיב? אוזיפה טוען כי בריאותו לקויה וכי יש ליתן בו אמון, להוציאו ממסגר ולהשיבו למעצר בתנאי איזוק אלקטרוני.

7. אמת נכון הדבר, מצבו הבריאותי של אוזיפה אינו כבי טוב. מעידים על כך המסמכים שהוגשו במהלך הדיון, ואף המבקשת אינה חולקת על כך. דא עקא, האמון המסוים שניתן בו זה מכבר – נפגם במידה רבה, ואיננו עוד כשהיה. דבר שבשגרה, כי בית משפט המבקש להורות על מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני של אדם אשר לחובתו ישנן ראיות לכאורה וקמה עילה למעצרו, שרוי במבוכה. מהלך הוא לעיתים כסומא בארובה. המעצר בפיקוח אלקטרוני פוגעני פחות, ואולם בהתאם, גם בטוח פחות. מכאן, בית המשפט היושב על המדוכה תר אחר אינדיקציות מהימנות בנוגע לרמת האמון שיש ליתן בנאשם. דא עקא, במקרים מעין אלו שלפני, האמון שנוצר בין בית המשפט לבין הנאשם נסדק, אולי אף נשבר, ולשם בנייתו מחדש, מוטלת על הנאשם מעמסה כבדה עד מאד.

8. ער אני לכך שאוזיפה מכחיש את המיוחס לו בנוגע להברחת הסם בין כותלי בית המשפט המחוזי, בהיותו נתון במעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני. לטענתו, לא ניתן להסתמך על חשדות מוכחשים, על מנת להצדיק את המשך מעצרו מאחורי סורג וברית. אני סבור כך. משפט בגין חשדות אלו, שהיו להאשמות בכתב אישום, מתנהל לפני בית המשפט. אין לדעת אם יורשע או יזוכה. ברם, במסגרת הליכי מעצר, איננו תרים רק אחר מסוכנות ודאית. חשש למסוכנות, "יסוד סביר לחשש..." (ס' 21(א)(1)(ב) לחוק), מצדיקים אף הם מעצרו של אדם. אותו חשש, מטבעו, איננו ודאי, ואיננו נדרשים לטעת מסמרות בנוגע לעוצמתו או לסיכויי התממשותו. בדומה לכך, האינדיקציות לרמת האמון שניתן לרחוש לנאשם על מנת להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, אינן נלמדות אך ורק מהרשעות עבר חלוטות. כלי-העזר העומדים לבית המשפט בהקשר זה, הם מגוונים באופיים ובעוצמתם. כך, תסקיר שירות המבחן מספק נקודת מבט רלוונטית (סעיף 22 לחוק), העבירה שבה מדובר ונסיבות ביצועה, הרשעות עבר המלמדות על אופיו וכן הפרות קודמות של תנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני, פיקוח אנושי, ועוד, מקרינים כולם על האיוון שנעשה (סעיף 22ב(א)(2) לחוק). סעיף 22ח(ב)(1) לחוק קובע, כי אם "היה לממונה יסוד סביר להניח כי מפוקח הפר את תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני וחזר והפר אותם גם לאחר התראה או כי הפר הפרה מהותית של תנאי הפיקוח [...] רשאי הוא להורות על הפסקת המעצר בפיקוח אלקטרוני והחזרת המפוקח למעצר במקום מעצר" (ההדגשות אינן במקור – נ' ס'). הפרה מהותית הריהי, בין היתר, "ביצוע עבירה בתקופת הפיקוח" (סעיף 22ח(ז)(2) לחוק). הווי אומר, די ביסוד סביר להניח כי הופר האמון, על מנת לשלול מעציר את הזכות לשהות בתנאי פיקוח אלקטרוני חלף שהייה מאחורי סורג וברית. גבי ידי – כתב האישום שהוגש נגד אוזיפה בגין הברחת סמים בתקופת הפיקוח האלקטרוני, בצירוף אותן ראיות לכאורה שפורטו בהחלטות בית משפט השלום ובית משפט המחוזי שהורו על מעצרו, מהווים "יסוד סביר להניח" כי אוזיפה הפר הפרה מהותית את תנאי הפיקוח האלקטרוני. מכאן, ובצירוף כל אשר קדם לאותה הברחת סם

שאוזיפה הואשם בה, שהוא כשלעצמו מלמד על מסוכנות רבה, וכשדרך הכלל בעבירות שאוזיפה הואשם בביצוען היא מעצר, הרי שאין הצדקה להורות על החזרתו למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני בלבד.

9. אינני מתעלם ממצב החירום הכלל שאנו שרויים בו. אכן, אוזיפה, מצוי כפי הנראה באוכלוסיית סיכון ביחס לנגיף הקורונה. יחד עם זאת, שב"ס ערוך, ממוקד, ומעדכן אותנו תדיר, באמצעות נציגי המדינה, על מצב בתי הסוהר בעת הזאת ועל הבקרה שנעשית. במצב דברים זה, ובשים לב לנסיבות המתוארות לעיל, אין הצדקה לשחרורו של אוזיפה מבית המעצר. רופאי בית המעצר יעקבו שם אחר מצבו הרפואי.

10. נוכח האמור, הבקשה מתקבלת. מעצרו של אוזיפה מוארך אפוא ב-150 ימים, החל מיום 4.4.2020 או עד מתן פסק דין בעניינו בתפ"ח 31343-04-19, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ב בניסן התש"פ (6.4.2020).

ש ו פ ט